

Hjúnabandið

Heimið er hornasteinurin í samfelagnum

Immi Dam

Lat meg fyrst koma við eini stuttari frágreiðing, hvat ein hornasteinur er fyri nakað. Hornsteinurin er ikki, sum onkur heldur, grundarsteinurin í einum bygningi. Hevur tú nakrantíð hugt eftir lagaðu brúgvunum runt um í landinum, eitt nú brúnna um áнна í Funningi, so sært tú, at ovasti steinurin í lagingini, bindur alla grótlagingina saman. Hetta er hornasteinurin. Einaferð eg var staddur í Funningi, spurdi eg mann, ið kom framvið, hví ellivu steinar vóru lagaðir hvørjumegin hornasteinin frá erva niður á helluna. Svárið var greitt, hann treiv í vísuna (kvæði) “Tolv var desiplene elleve apostlene”. Betri kundi tað ikki sigast.

Sum Jóan Petur uppi í Trøð tekur til í brúðarvísuni

Várharra hann segði, tað er ikki gott, at maðurin livir so eina, tí setti hann Ádam og Evu so brátt í hjúnabandið tað reina. Tey tvey skulu vera so sum eitt ta læru fedrarnir týða so greitt tann læran hon er tann beina.

Í mínum ungu døgum varð víst hávirðing fyri hjúnabandinum. Hjúnaskilnaður var undantakið, ið altíð varð mett sum nakað óvanligt og harmuligt.

Tað var tí ein tryggari

tíð hjá børnum og ungum. Sjálvandi var tað ein tíð, við nógv minni av materiellum virðum enn tað er í dag, men heimini hildu saman og komu betri íggjøgnum tíðina, sjálvst um tað ikki altíð var so nógv at taka av sum í dag.

Hjúnarbandið, heimið, er samfelagsins grundarlag. Riðar tað, riðar alt samfelagið. Hetta merkja vit í dag.

At siga Ja. Ja at vera maður og kona hevur størri týðning, enn eitt nýgift brúðarpar fatar.

Tá verður eisini sagt “ja, ja” at verða faðir og móðir og taka abyrgdina av tí.

“Ja, ja” til at taka ímóti teimum børnum, Harrin vil vælsigna tey við, um tað mangan krevur eitt ómetaligt stríð.

“Ja, ja” til at verja um tey í áhaldandi takksemi og uppala tey í gudsóttans gleði, so tey ganga fram í vísdómi og vøkstri hjá Gudi og monnum, og sjálvi læra at siga “ja, ja” og “nei, nei” uttan fariseiska sjálvgleði.

Hetta stóra og vælsignaða “arbeiði”, inniber vanliga, at húsmóðirin verður heima hjá børnunum, og at maðurin forvinnur til húsins tørv í sínum dagliga arbeiði.

Um hetta felags “ja, ja”, hevur til fylgju, at tey ikki uppnáa sama livistandard sum mong onnur, ger tað einki, tí tey hava ein hægri livsstandard.

Eitthvørt tilíkt heim hevur samfelagsligan týðning, men tað verður tó hildið at vera “ótiðarhóskandi”.

Úr slíkum korum, koma borgarar ið ikki volda samfelaginum trupuleikar og sum evna at verða ljós fyrði onnur.

Tað finnast tibetur enn, fleiri slikar familjur enn vit geva okkum far um. Hesar virkað í tí stilla og fá leggja merki til tær.

Tað kunna vera slik heim, ið hava vakt sítt umhvørvið, so “kjarnufamiljan” nú er við at koma úr tí vanabundnu niðurgerðing teimum mangan hevur verið fyri, og mangan spyr nú: Er tað hugsandi, hóast alt, at hetta man verða tað besta, fyri mann, konu, børn og ung?

So vítt eg veit, eru eingi av okkara landstýrisfólkum, fráskild og liva í einum nýggjum “parlagi” sum tað verður kallað. Hetta hevur eisini størri týðning, enn politisk áhugaði vanliga geva sær far um. Ei heldur letur tað seg gera, at landstýrisfólk, ið nú hava ein maka og seinri ein annan, kunnu verja um kjarnufamiljuna. Hvussu kunna tey av sonnum virka fyri varðveitan av samfelagnum, tá ið tey sjálvi bróta niður grundarlagið?

Skal kjarnufamiljan koma aftur til sín rætt, sum samfelagsins grundvøllur, skal meira enn áhugi til. – Umvending er neyðug. Ein viðurkenning av, at tær hugsanir, ein higartil hevur havt um hjúnarbandið, ikki einans eru skeivar, men syndugar. Tað má ein hjartans umvending til at siga “ja, ja” til Guds tankar.

So er ein avkláraður, hvat hjúnarbandinum viðvíkur – tá gongur tað frá ljósið til ljós. Tann fyrsti kærleikin firnast (eldist) ikki, men endurnýggjast støðugt. Tann góði hýrurin verður loystur frá tí spottandi óndskapinum og uppgjörda tótleikanum og smeltar saman við tí reinu gleðini, ið er ótómandi.

Hvussu mong tað eru, ið fáa hesa náði, veit eg ikki, men bøn mín er, at hon má lutast fleiri.

At siga “ja, ja” at undirgeva seg, stríðir ímóti emanciperaðum (frígjørðum) kvinnuligum hugsanum, men skriftin talar um hetta, og hetta hev-

ur gudgivnan týðning fyri Guds ætlan við hjúnabandinum (Ef. 5,22)

Tó má hetta skiljast rætt, t.v.s. skiljast við Guds Ánda.

Samkoman (kirkjan) undirgevur seg við gleði Kristus, tó, undirgivni er mangan mangulfult, tí hon er ikki gripin av Kristi kærleika til sín. Samkoman livir sum oftast eftir síni egnu hugsan.

Nú stendur skriva um mannin, at hann skal elska konu sína, sum Kristus elskaði samkomuna og gav seg sjálvan fyri hana. Tað hevur hann sagt “ja, ja” til við vígsluna, og tað ger ein og hvør kristin maður við gleði, um enn ofta sára ófullfiggjað.

Tá ápostulin skrivar, at konan skal undirgeva seg mannin, er hugsanin tann, at hon elskar hann so høgt, at hon við gleði yvirletur til hansara, at taka týðandi avgerðir – hon veit jú, hvussu høgt hann elskar hana, eisini tá kærleiki hansara ikki merkist serliga væl.

Hetta lærist neyvan eftir einum degi í nøkrum hjúnabandi, men tað undirfulla er, at tað kann lærast. Treytin fyri tí er, at orðini “fyrigev mær”, koma á varrnar, tá ið tað eru einastu orð, ið samsvara við sannleikan.

Hetta orð hevur eina forloysandi kraft í samsvar við, at “Sannleikin skal gera okkum frí”. Tað kann vera, maðurin kennir tað sera eyðmýkjandi at siga hetta við konuna. Hevur hon ikki eisini skyld í hesi ósemju? Tað viðkemur ikki søkini; hann er skildugur at elska hana, eins og Kristus elskaði samkomuna og gav seg sjálvan fyri hana, og tað hevur hann ikki gjørt. “Fyrigev mær!”

Eg havi verið giftur í 45 ár, og má viðurkenna, at hesi orð “fyrigev mær”, havi eg

ikki lætt við at læra at brúka. Hetta vil siga, at eg komi til ljósið og vísi meg sum eg eri, ein mann sum er komin til kort í hjúnarbandsins yvirveldandi ríkidømi. Tó, ongantíð havi eg sagt hesi tvey orð, uttan at tey hava fingið vælsignaðar fylgir:

Fyrst lætnaði mítt egna hjarta. Har inni gjørdist ljóst.

Harnæst mátti eg undrast á, at kona mín elskaði meg ikki minni av tí, at mær tørvaði hennara fyrigeving, men meira.

Soleiðis verður tað “náttúrligt” fyri okkum at lýða á Harrans orð um hjúnabandið, so tann kærleiki ræður, ið ikki er ráðaríkur frá mansins síðu og ei heldur er følsk undirbrotligheit frá hennara síðu.

Hetta er eitt stórt loyndarmál, sum Paulus málber seg. Frá hesum djúpi vella streymar av livandi vatni, so hjúnabandið ongantíð stirnar, men endurnýggjast dag frá degi.

Kærleikin, ið sermerkti hveitibreyðsdagarnar, endurnýggjast, avklárast og undrast á, at tað er so ríkt, so vakurt, og so vælsignað? Ja, tað er tað!

Ætlanin við hjúnabandinum er mansins og húsmóðursins eydna. Tey tæna Guds frelsuætlan í teirra ættarliði. Tey dýrka ikki hvønannan, men Gud. Tey vilja fegin kenna við vissu, í øllum førum, hvat vilji Guds er. Tey virða hátt gestablidni. Tey fylgja ikki við streyminum, men Harranum. “At liva Gudi nær er eydna mín” (Sálm.73,28), verður av eydnusomun hjúnafeløgum endurgivið soleiðis: “At liva Gudi nær er okkara gleði. Okkara álit hava vit sett til tann Harra, HARRAN, at vit kunna vitna um allar gerningar hans.”

Eydnan er ikki knýtt til

pening, hús, innbúgv, sjónvarp, teldur, teldlar, bilar. Heldur ikki er eydnan knýtt til popularitet, succes, og stand. Einku av øllum hesum er ført fyri at metta menniskjans hjarta – tað skapir heldur hungur eftir meiri av øllum hesum og leiðir mong burtur frá tí sonnu eydnuni, ið er at liva í samljóð við Skaparans vilja.

At liva Gudi nær – hugsa tær, at tað letur seg gera!

“Tit sum einaferð vóru langt burtur, eru nú komin nær, takka verði Kristi blóði” (Ef.2,13). So dýrt goldin er tilknýti (nærleikin) til Gud!

Eingin størri gáva enn henda finnist. At liva Honum nær, sum eingin kann tola at síggja! At hava tætt samfelag við Hann! At kalla Hann “Faðir”!

Í hesi veldigu gávu liggur lívsins sanna og æviga óvikiandi eydna. Tá hetta “gongur upp” fyri einum hjúnnum, fyllist heim teirra av takksemi; tað er einasta svar til eina slíka undurfulla gávu, og takksemi ger, at alt verður gjørt av hjarta fyri Hann.

Eitt heim við slíkari ávirkan á børnini, vil eisini læra tey, at siga “ja, ja” og “nei, nei”. Hetta elvir til mótvilja og mótstøðu frá tíðarandanum í dag. Dagurin vil uttan iva koma, tá slíkt ikki verður tolt. Heldur ikki tað kan taka eydnuna frá teimum.

“Og taka teir várt lív, fæ, frælsi, barn og vív, í Guds frið, hvussu fer, tað teimum gagn ei ger, Guds ríki okkum ognast.”

Soleiðis syngur Martin Luther, og sálmur hansara kann skjótt gerast viðkomandi, soleiðis sum ágangurin er á hjúnabandið og familjuna.

90 ára føðingardagur

Leygardagin 7. des. fyllir Ebba Skaalum, Vági, 90 ár. Dagurin verður hildin á Hamragarði sama dag frá kl. 15 til 18. Øll eru hjartaliga vælkomín.

85 ára føðingardagur

Leygardagin 7. decembur verður Nelly Sørensen, Leivsgøta 13, Tórshavn, 85 ár. Dagurin verður hildin 30. novembur í hølunum hjá Starvsmannafelagnum frá kl. 11 til kl 15. Øll eru hjartaliga vælkomín.

80 ára føðingardagur

Týsdagin 17. desember verður Ingibjörg Debes, Oyri 80 ár. Dagurin verður hildin

sunnudagin 15. des. hjá soninum á Mýrivegi 3 í Norðskála frá kl.16 - 20, har øll eru vælkomín.

70 ára føðingardagur

Leygardagin 7. dese mber verður Herdis Jacobsen í Kvívík 70 ár. Dagurin verður hildin heima. Øll eru hjartaliga vælkomín.

40 ára føðingardagur

Eg haldi 40 ára føðingardag tann 28. desember. Tey, sum hava hug at halda dagin saman við mær, kunnu sms'a ella ringja á tlf. 271555 ella siga frá á telduposti maribo@olivant.fo áðrenn 15. desembur. Magni Augustinussen (Meia) í Vági

Krúndiamantbrúdleyp

Tann 5. desember *høvdu* Ragnar og Elsa í Holusteini krúndiamantbrúdleyp, dagurin verður hildin í Kvinnufelagshúsinum á Glyvrum leygardagin 7. desember frá 16 – 20- Øll eru hjartaliga vælkomín.

Gullbrúdleyp

Sunnudagin 12. januar, hava hjúnini Maria og Jógvan Krosslá í Vági gullbrúdleyp. Vælkost verður í VB húsinum, leygardagin 11.januar frá kl.16.00 til 22.00. Tey sum vilja heilsa uppá gullbrúðarparið, biðjast vinarligast siga frá innan 04.januar á tlf. 373207 – 279304 – 226801. Vælkomin.

Gullbrúdleyp

Tann 8. desember hava Torgun G. og Tórus Eliassen gullbrúdleyp. Dagurin verður hildin saman við børnunum.

Silvurbrúdleyp

3. desember *høvdu* Rannvá og Frits Poulsen, Sumba, verið gift í 25 ár. Vit halda dagin 7. decembur frá kl. 13.00 til kl. 18.00 í Samkomuhúsinum í Sumba. Øll eru hjartaliga vælkomín.

Prógv

Tann 27. november hevur Sigrí Gæini lokið kandidatprógv í pedagogisk filosofi frá I.U.P. Aarhus Universitet.